

VICENT SALVÀ

POEMA LO SOMNI
1831

ESTUDI I EDICIÓ: GERMÁN RAMÍREZ ALEDÓN

VALÈNCIA
2024

RESSENYA A VICENT SALVÀ, *POEMA LO SOMNI (1831)*. ESTUDI I EDICIÓ DE GERMÁN RAMÍREZ ALEDÓN, VALÈNCIA, 2024, 35 PP.

REVIEW TO VICENT SALVÀ, *POEMA LO SOMNI (1831)*. ESTUDI I EDICIÓ DE GERMÁN RAMÍREZ ALEDÓN, VALÈNCIA, 2024, 35 PP.

ADRIÀ MARTÍ-BADIA

adria.marti@uv.es

Universitat de València - IIFV

Els estudis i edicions en literatura catalana del segle XIX han crescut en les darreres dècades, tant en quantitat com en qualitat. I l'obra que ací ressenyem és un bon exemple. Es tracta d'una obra singular, i tot seguit tractaré d'explicar els motius.

En primer lloc, és la darrera i més completa edició del poema *Lo somni*, que el valencià Vicent Salvà i Pérez (1786-1849) va escriure l'any 1831. L'autor de l'edició i estudi introductorí és el Dr. Germán Ramírez Aledón. Historiador de formació, es va doctorar a la Universitat de València l'any 2021 amb la tesi *Joaquín Lorenzo Villanueva (1757-1837): un paradigma del tránsito de la Ilustración al liberalismo*, un altre dels grans erudits valencians de finals del set-cents i principis del vuit-cents.

De fet, l'investigador Ramírez Aledón ha dedicat molts anys de la seua recerca a l'estudi de Vicent Salvà, amb especial atenció a la seua abundant correspondència, la qual esperem veure publicada properament en la seua totalitat.

L'estudi introductori es titula *El poema Lo somni* i comença amb l'apartat "Aventures i maldecaps d'un manuscrit i del seu explorador" (pp. 5-8), on Ramírez Aledón explica la motivació personal amb l'obra de Vicent Salvà, i especialment les vicissituds personals amb l'epistolari d'aquest i el poema *Lo somni*. Tot seguit, en "Vicent Salvà, poeta?" (pp. 8-10), apropa el lector a la faceta d'autor d'obres poètiques i les seues produccions en aquest gènere. A continuació, en "Un poema de la pre-Renaixença?" (pp. 10-14), raona sobre la importància del poema *Lo somni* en els inicis de la Renaixença valenciana. Altrament, en "Lo somni: anàlisi formal i lingüística" (pp. 14-18), examina el poema formalment i lingüística, i en "Contingut temàtic i destinatari de *Lo somni*" (pp. 18-22), explica de què tracta el poema i a qui va dirigit. En l'últim apartat de l'estudi introductori, "L'edició "definitiva" de *Lo somni*" (pp. 22-23), explica els criteris de transcripció del text i afirma que "la raó de publicar aquesta edició privada amb el facsímil del poema és la meua forma d'homenatjar el seu autor" (p. 22). Les pàgines següents corresponen a l'edició facsímil del poema (pp. 24-25), l'edició anotada i comentada del mateix (pp. 26-27), les notes de l'edició crítica (pp. 28-30), la bibliografia citada (pp. 31-33) i, finalment, la "relació de subscriptors [sic] a l'edició preliminar de *Poema Lo somni*" (p. 34), on consten trenta-un noms i una institució —la Fundació CIRNE.

D'altra banda, estem davant d'una "edició privada" que "consta de 150 exemplars numerats a mà i és un homenatge a la impremta valenciana i l'autor del poema, en el dos-cents aniversari de l'obertura a Londres de la seua llibreria, la *Spanish and Classical Library* al 124 de Regent Street" (p. 35). És per aquest motiu que a l'inici d'aquest text, en les dades del llibre ressenyat no apareix esmentada l'editorial. El que sí podem afegir-hi és que es va imprimir a Xàbia, concretament a la "Impremta Botella" i que no conté ISBN ni dipòsit legal. Els motius són evidents: es tracta, com hem dit adés, d'una edició privada.

Ben mirat, no hi ha elements a l'atzar en aquesta obra: fins i tot la tirada de 150 exemplars està motivada; com explica l'autor, "es justifica pel paral·lelisme que hi ha amb l'edició per primera vegada del manuscrit original i la carta de remissió del poema d'Aribau que va publicar Carles Riba en 1933 amb el facsímil de l'oda o trobes *La pàtria*" (p. 23).

Al meu parer, són pocs els aspectes susceptibles de millora d'aquest opuscle, que comente tot seguit amb voluntat plenament constructiva: d'una banda, en el primer paràgraf (p. 5) hi ha diverses ocasions en què l'autor no cita com en la resta de l'estudi, és a dir, entre parèntesi i amb el cognom i any de l'autor (estil Chicago), sinó amb alguna nota a peu de pàgina i alguna referència genèrica a la bibliografia. Haguera estat més homogeni si l'autor haguera optat per citar com ho fa en la resta de l'estudi. Em referesc a les expressions "Vegeu Bibliografia final", entre parèntesi, així com a la nota a peu de pàgina número 3. D'altra banda, el professor Ramírez Aledón enumera un seguit de noms de "la profusa producció investigadora sobre la història de la literatura catalana" (p. 10), en la

qual hauria d'haver esmentat el professor Vicent Simbor just després de Sanchis Guarner. És cert que l'autor no pretén fer un llistat exhaustiu —de fet, acaba amb l'abreviatura “etc.”—, però els estudis del Dr. Simbor en la matèria bé ho mereixen, com el mateix Ramírez Aledón demostra en les nombroses cites a l'investigador al llarg de l'estudi introductori. Finalment, quan fa referència a “la llengua “llemosina”, que era la denominació emprada en aquell moment” (p. 12), no haguera estat sobrer afegir una breu explicació dels motius de l'ús d'aquest nom per a referir-se a la llengua catalana, com feien els autors nostrats de la primera meitat del segle XIX, tema que vaig examinar en la tesi doctoral i en diferents publicacions posteriors.

Al capdavant, els estudis i treballs de l'autor sobre Vicent Salvà són nombrosos, als quals ha dedicat molts anys de la seua vida, i la vinculació personal i emocional és latent a l'estudi, com evidencien les nombroses explicacions personals a l'inici —gens sobrer, això sí. De fet, Ramírez Aledón es disculpa: “perdonarà el lector que aquest relat siga tan personal, però aquest epistolari té una rellevància especial per a mi, i forma part d'un d'aquests projectes sobre els quals fa més de dues dècades que done voltes sense que s'haja consumat el cercle” (p. 6), però la informació que aporta i el to que adopta estan justificats. A més, cal esmentar la qualificació d'edició “definitiva”, així entre cometes dobles, per part del professor Ramírez Aledón. Es tracta de l'edició “definitiva” fins que algú trobe noves dades que ajuden a reinterpretar, a millorar, a completar l'edició actual, com ocorre sempre en les edicions crítiques. També cal destacar que l'autor reproduïx la imatge del poema original per primera vegada en la història (pp. 24-25), un aspecte molt valuós.

Tot amb tot, cal felicitar el Dr. Ramírez Aledón per aquest treball —molt complet tant en el fons com en la forma— i encoratjar-lo a finalitzar la publicació de l'epistolari complet de Salvà, que servirà de font d'informació valuosa per a continuar els estudis sobre aquest autor i l'època en què va viure. Fora bo que les institucions públiques valencianes s'interessaren i, amb permís de l'autor, editaren aquesta obra en format venal, perquè el públic lector i investigador pugua accedir-hi.